Valerija Dodig

01.07.2022. 14:53
Погледано: 988 пута

ТОРБА ЧИТАЛИЦА

Торба читалица има за задатак понукати ученике на читање и дијељење садржаја међу ученицима.

МОЈА ПЕДАГОШКА УВЈЕРЕЊА

Одабиром професије одабрала сам и свој начин живота који ме свакодневно усрећује и пружа огромно задовољство. Дијете пред собом доживљавам као „малог човјека с великим могућностима“ којег треба правилно усмјерити и дати му унутарњи потицај како би растао, развијао се и једнога дана квалитетно придоносио себи и заједници у којој живи. Мој разлог дјеловања има једини циљ, а то је развој компетенција потребних за будућност, створити ученика способног за самостално и цјеложивотно учење. Читање и потицање читања важно је у социјалном, интелектуалном и емоционалном развоју дјетета. Важно је освијестити како читањем развијамо критичко мишљење, дјечју креативност, вокабулар,

емпатију, комуникацијске вјештине те потичемо концентрацију. Само у овој једној реченици садржано је све оно што треба уградити у малог човјека како би он једнога дана постао велики човјек са још већим идејама и задовољним животом. У образовном смислу све почиње од читања. У својој наставној пракси велики нагласак стављам на развој вјештине читања што доказано увијек позитивно резултира на више животних подручја.

КРАТАК ОПИС ПРАКСЕ

Торба читалица је имала задатак дјетету приближити књигу и читање, те унутар обитељи потакнути заједничко читање родитеља и дјеце, унутар школе активно слушање ученик-ученику, ученик-учитељици и указати на важност таквог читања за успјешно овладавање вјештином читања. Торба је послана на пут с пар наслова, који ће се на свом путовању измјењивати с другима. Путовање је замишљено да траје до краја наставне године. Задаци су се, овисно о кругу путовања, у малим дијеловима разликовали како би се избјегла рутина и одрађивање по већ познатом шаблону. Главни задатак је био да дјеца посуђују и размјењују књиге с пријатељима из разреда, друже се у обитељима кроз самостално читање или читање неког члана обитељи, разговор о прочитаном унутар учионице и сликовном приказу дјечјег виђења књиге. Путовање је трајало укупно 5 кругова (од средине листопада до почетка липња) и заиста је било занимљиво слушати дјечје интерпретације, начине комуницирања, постављања питања и давања одговора, као и гледати њихове изразе лица и покрете приликом презентације свога рада.

ПОЛАЗИШТА

Задатак сваког учитеља када преузима нову генерацију ученика је да оснажи свакога од њих кроз међусобну комуникацију, развој пријатељства и сурадњу. Један од главних и темељних задатака образовања јесте научити дијете вјештину читања, разумијевања прочитаног и међусобно комуницирати кроз усмено и писмено изражавање. Размишљајући у овом смјеру родила се идеја о некој торби с књигама коју би дјеца носила својим кућама, прелиставали и читали, те размјењивали, посуђивали и враћали, те разговарали о истим. Тако је настала Торба читалица која је имала задатак омогућити дјетету развијање језичних вјештина, слушне пажње и говорне меморије те визуалне перцепције - свега оног што ће му касније требати при самом учењу читања и писања, али и читања и писања у свакодневном животу.

С мотом "Дијете које чита, постаје човјек који мисли!" закорачила сам у пројектне активности, назвавши их Торба читалица. Дјеца су с нестрпљењем и радошћу ишчекивали свој ред када ће торбу понијети кући.

ЦИЉ И ЖЕЉЕНИ ИСХОДИ

Чињеница је да данашња дјеца не читају довољно. Радије одабиру свакојаке направице умјесто књиге, забављају се свим и свачим док им је заправо баш књига најдоступнија. Стога сам одлучила на пут послати Торбу читалицу да заједно у својим обитељима

откривају чари читања и на тај начин код наших првашића пробуди љубав према књизи.
Пројект је имао свој главни циљ и исход: развој читатељских вјештина и навика, развој интереса за књигу и читање, потакнути заједничко читање родитеља и дјеце, ученик-ученику, ученик-учитељици и указати на важност таквог читања за успјешно овладавање вјештином читања.

ДЕТАЉАН ОПИС РЕАЛИЗАЦИЈЕ

На почетку 1. разреда велику позорност посветим начинима како дјецу привољети читању тако да им читање не буде терет него задовољство и свакодневна навика. Торба читалица је на своје путовање кренула средином листопада, након одржаног првог родитељског састанка. Родитељи су упознати с планом путовања Торбе читалице и обвезама дјеце (а и њих самих). Све упуте, план активности и реализацију могли су пратити тијеком цијеле године на разредној страници. Задатак првог круга се састојао од сљедећих активности:

- ученик носи торбу кући и заједно са својим члановима обитељи прегледава садржај - прелиставају, читају, разговарају о садржају торбе;
- ученик бира једну коју жели посудити и прочитати, њу оставља код себе а припреми једну своју сликовницу/књигу коју жели послати на пут и спрема је у торбу умјесто књиге коју посуђује;

- сутрадан/за два дана враћа торбу коју преузима нови ученик;
- књигу која је посуђена треба бити прочитана и враћена онда када торба опет дође до истог ученика те ученик посуђује нову;
- у биљежницу се уписује датум преузимања торбе, своје име и презиме, наслов посуђеног дјела и наслов своје сликовнице/књиге коју дијете шаље на путовање, свој кратки осврт/мишљење/искуство о Торби читалици (у почетку то чине родитељи а касније може дијете само или уз помоћ родитеља);
- испод тога ученик црта што жели, а везано је уз читање (себе с књигом, своју обитељ у заједничком читању, одлазак у књижницу, полицу с књигама и сл.).

Након првог круга (а ријеч је о дјеци која још увијек нису кренула с учењем слова али се интензивно ради на гласовној осивјештености) добили су у другом кругу нове задатке. Торба читалица се задржава 2 дана (ако се посуди понедјељком враћа се сриједом, ако се посуди сриједом враћа се петком, викендом „одмара“). У биљежницу родитељи записују искуство свога дјетета о посуђеној – прочитаној књизи (неку анегдоту, изјаву, коментар, причу и сл.). Испод тога ученик црта нешто што је повезано с прочитаном књигом. Услиједио је задатак који има за циљ освијестити први глас у ријечима а тиме и створити слику властитог имена, које гласове чује и којим словима то записује. Ученик је требао у новинама/летцима пронаћи и изрезати слова свога имена; залијепити једно испод другога и поред сваког слова нацртати нешто што започиње тим словом. У трећем кругу нагласак је стављен на говорно-језично изражавање. Дјеца су имала задатак у биљежницу уз помоћ почетнице и родитеља записати једну реченицу повезану са прочитаном књигом. Такођер, у овом кругу нагласак је био на језично-говорним способностима па су дјеца с родитељима

имала задатак припреми кратки говор којим ће представити прочитану књигу: зашто је баш ту изабрао/ла, што им се посебно свидјело, што су научили, зашто је желе препоручити пријатељу/ици у разреду и све оно што се сматрали битним. Остали ученици су имали задатак припремити питања која ће поставити представљачу како би добили
цјеловитију слику о књизи, а можда потакли некога на посудбу исте. Четврти круг је био посвећен међусобном познавању и откривању читалачких интереса. Сада је већина ученика усвојила тискана слова, може већ самостално препознавати и читати ријечи написане великим тисканим словима. Пред собом су имали биљежницу која је саставни дио Торбе читалице и у којој су записани сви важнији подаци о њеном путовању. Задатак је био бирати књигу за читање свом пријатељу из разреда случајним одабиром. И у овом кругу нагласак је био на оснаживању говорно-језичних способности, као и на богаћењу рјечника. Ученик представљач имао је задатак пронаћи и објаснити неку нову ријеч коју је научио читајући књигу коју му је изабрао пријатељ. У посљедњем 5. кругу дошло је вријеме да се ученици поздраве с Торбом читалицом. Торба читалица је своједобно постала „15. ученик“ нашег разреда те смо се према њој почели понашати као према живом бићу. Требало се поздравити с њом и обећати јој неке нове сусрете, неке нове авантуре. Пуно тога смо научили једни о другима, те се и сама Торба читалица веселила чињеници да су ученици 1.б постали прави, велики зналци који већ сада могу самостално писати, читати и препричавати. У овом посљедњем кругу задатак је био вратити посуђену књигу и не бирати нову, него узети своју књигу која је послана на путовање (ако тренутно у торби није било те књиге/сликовнице/романа потребно је бити стрпљив/стрпљива, сачекати да заврши цијели круг како би све књиге биле враћене и на броју, те онда преузети своју). На крају је важно било урадити евалуацију пројекта кроз очи дјетета. Они су требали размислити и записати своје мишљење о Торби читалици (2-3 реченице које ће сами осмислити). Оваквим приступом хтјело се приближити дјеци читање књига те тиме изграђивати културу читања, развијати читалачку
вјештину ученика и њихово критичко мишљење. Кроз навику читања и промишљања различитих врста књижевних дјела утјецати на цјеложивотно образовање ученика, потицати радост читања, уводити у читање, развијати вјештину читања, учити како се односити према књизи, побудити интерес ученика за самостално посуђивање и читање књига. Тиме се циљано утјече на изграђивање свестране стваралачке особе развијених способности читања, изражавања, доживљавања и вредновања књижевних дјела. Потребно је код дјеце развити културу провођења слободног времена.

ЕФЕКТИ; ПОСТИГНУТИ РЕЗУЛТАТИ

Успјех сваке пројектне активности је зајамчен када детаљно испланираним корацима водимо дјецу ка заданом циљу. Реченица „Читање се учи читањем“ добива свој прави смисао једино ако се квалитетно и садржајно води ка њему. Задовољство је било пратити њихов раст у читалачком смислу, изградњу њиховог самопоуздања у презентацијским

способностима и изграђен став како је књига велики пријатељ и прозор у свијет. Будући да смо сви различити, тако се и догодило да су дјеца бирала различите наслове и презентирале свој избор с позиције „ово је битна ствар у животу“. Различитост свију нас уродила је вишеструким плодом. Боље смо упознали једни друге, наше интересе, наше жеље и страхове, те оснажили себе у изношењу свога става и мишљења. Све ово ми је било јако битно јер је ријеч о шестогодишњацима и којем седмогодишњаку, узрасту којему је јако важно имати јаку руку која ће га водити и усмјеравати.

Предност читања од малих ногу је врло богат рјечник који се повећава сваком прочитаном књигом. Али рјечник није једино што се развија читањем; читачи лако слажу врло сложене реченице и општенито се боље изражавају, поготово писмено. Једно британско истраживање је показало да људи који пуно читају нису напреднији само на подручју писмености, већ показују боље резултате и на другим подручјима. Моје интерно истраживање на узорку 14 ученика потврдило је тезу споменутог истраживања.

Жеља ми је да свакодневно читање резултира видним напретком у активном слушању, препричавању, усвајању дотад непознатих ријечи, развијању читалачких способности – свјесности о гласовима, ријечима и реченицама, словкању и римовању, што потиче когнитивни и језични развој дјеце. Сада смо ученици 2. Разреда, те и даље његујемо ове вриједности (у тијеку је нови пројект читања). Наставили смо са сличним пројектним активностима, радо се сјетимо наше Торбе читалице и што је најважније љубав према читању не попушта. Ученици радо судјелују, дају приједлоге и слободни су у изражавању свога мишљења и става.

Додатни коментари и сугестије другим наставницима који би жељели имплементирати вашу идеју

За почетак покретања пројекта потребна је једна мала торба у коју стане до 5 различитих дебљина, величина и наслова књига. У тијеку наставне године свакодневно се издвоји 5-10 минута времена за презентацију и разговор. У коначници се добије пуно више од уложеног, на задовољство учитеља, родитеља али понајприје ученика. Дијете је сретно јер самостално може процијенити свој напредак!

Tags

NIN

Collections

НИН награда | НИН 2021 | НИН 2022